

استاد جلیل (خلاند) زلانند، شخصیت سرآمد و ماندگار در موسیقی افغانستان.

نیک یاد از پیشگامان و استادان، ادبیات و هنر کشور ما می تواند رسیدن به سرچشمهء زلال معرفت، خود آگاهی و درک دقیق ظرافت های پر بار ادبیات و هنر وطن ما باشد که این اشنائی ما را با گنجینهء غنی و پر بها که محصول کار هنری هریک آنها در عرصهء های ادب و هنر است اشنا می سازد که بی تردید خالی از دلچسپی نیست و ضمناً در میابیم که چگونه این شخصیت های پر تلاش با تحمل هر نوع مشکلات و مشقت روزگار، مشعل پر

جلال هنر و ادبیات کشور ما را فروزان نگهداشته اند و بویژه دست اندر کاران صدا و سرود، نوای موسیقی را با نفس های شان زنده نگهداشته و رونق بخشیده اند. که امروز آنچه ما در گنج موسیقی خود داریم محصول یک عمر تلاش، زحمت و پشت کار همین عاشقان دلبا ختهء هنر موسیقی است که تلاش هریک شان در سر و سامان بخشیدن هنر موسیقی میهن ما قابل قدر است و ستایش. در شمار سرداران موسیقی کشور ما جلیل زلانند، نامی است مطرح و اشنا نتنها در افغانستان بلکه در ایران، تاجکستان و سایر کشور های منطقه.

وقتی نامی از استاد جلیل زلانند، به گوشم میرسد، در ذهنم بی درنگ ان روزگاران افتابی صدا و سرود تداعی می شود که زلانند، با طنین صدای سحر انگیز، ژست و حرکات هنریش که موجب شور، هلهله، شادی و سرور هر بیننده و شنونده می گردید. و هر اهنگ جدید او که از رادیو افغانستان وقت نشر می شد. چنان به دلها چنگ میزد که فردای ان بر سر زبانها بود. " صدای برخاسته ز دل به دل

نشیند" زلاند، زمزمه گر نوای دلها، از ایام کودکی علاقمند موسیقی شد اما او در محیط آکنده از تعصب در برابر موسیقی زندگی می کرد با انتخاب دشواری روبرو بود سرزنش تعصب مانع برسر راه او بود اما استاد زلاند، انتخابش را چنان با تدبیر انجام داد که نتنها خودش در این هنر سر آمد روزگار و ماندگار شد بلکه همه اعضای خانواده اش شیفته ء موسیقی شدند و راه برگزیده ء استاد زلاند، را باهمه شوق و ذوق هنری سهیلا زلاند، شهلا زلاند، فرید زلاند و وحید زلاند، به پیش گرفتند و با همه تدبیر ادامه میدهند. تاثیر گذاری کار هنری استاد زلاند، در محیط خانواده اش محصور نماند بلکه او با یک حرکت خیلی ها جالب و دقیق برای هارمونیزه کردن آهنگهای فولکلوری و محلی دست به ایجاد یک ارکستر سی نفری از نوازنده ها زد که محصول این اقدام ابتکاری او به عنوان یک گنجینه بی بدیل موسیقی فلکلوریک افغانی حفظ است. استاد زلاند، آواز خوان مجرب و خوب است همچنان بهترین آهنگساز کشور ما است. آهنگهای زیادی را برای آوازخوانان ما ساخته و باید خاطر نشان ساخت که محبوبیت و شهرت استاد زلاند، از مرز های کشور ما فرا تر رفته او از محبوبیت خاصی در ایران بر خوردار است. مردم ایران جلیل زلاند، را با آهنگ زیبای ساربان شعر از حضرت سعدی به یاد می آورند که روزنامهء کیهان در انزمان دربارهء اونوشت: جلیل زلاند، با این آهنگ روح حضرت سعدی را زنده کرده است.

استاد زلاند، سالهاست که به دیار غربت پناه برده و انطرف ابحار چندین هزار کیلو متر دورتر از دیارش در امریکا زندگی می کند. باهمه دلتنگی های دنیائی غربت و تنهائی، او با دست بلند که در هنر موسیقی دارد رابطه اش را با شیفته گان موسیقی جامعه مهاجر افغانی و ایرانی مقیم در امریکا

تامین نموده با ساختن بهترین وناب ترین آهنگ ها به موسیقی رنگ و رونق بیشتر بخشیده است. سال پار از سهیلا زلاند، دختر استاد که غرض اجرای کنسرت به دعوت تلویزیون اریانا به کابل، تشریف آورده بود، شنیدم که استاد زلاند، از مدتی است که در بستر مریضی قرار دارد و از آن رنج می برد. شنیدن این خبر نتنها برای من بلکه برای هر افغان خبری خوشی نبود. زیرا استاد زلاند، یکی از شخصیت های هنری کشور ما است که بیشترین

قسمت از عمر خود را در راه اعتلای موسیقی کشور ما وقف نموده و در رونق یابی موسیقی معاصر افغانستان نقش موثر دارد. از همان روزیکه خبر مریضی استاد زلاند، را از طریق تلویزیون اریانا ء کابل، شنیدم تا امروز چشمانم و گوشه هایم منتظر مانده اند که خبرنگاری از روی ثواب از تلویزیونی و یا از رادیوئی به بالین استاد بیمار برود و پیام عیادت مخلصان هنرش را به او برساند و از وضع صحتی و حرفها و گفتنی های وی بیننده گان و شنونده گان خویش در جریان قرار دهد. در حالیکه چنین تا به حال نشده، آهنگهای او و یک تعداد دیگری از هنرمندان هم دوره ء استاد زلاند،

سالهاست که در طاق نسیان قرار دارند. و نشر نمی شوند. می خواهیم با کمال احترام به دست اندرکاران بخش هنر و ادبیات رادیو ها و تلویزیون های کشور ما هم در داخل و خارج پیشنهاد نمایم که تا اندازهء امکان در تهیه برنامه های شان حق پیشگامان هنر و ادبیات کشور ما را بجا آرند. تا باشد ظرافت های هنری کار آنها بر فعالیت، دست اندرکاران تازه کار در عرصه ادبیات، هنر و بویژه هنر موسیقی مثمر واقع شود.

فضل الرحیم رحیم

22 سپتمبر 2008

www.esalat.org